

ALZIEND OOG

In de beeldsymboliek van het Christendom kennen we allen de driehoek met het oog, in sommige oude kerken in het gewelf, hoog boven de kerkgangers, dikwijls in een krans van gouden stralen. Het is het alziend oog van God, met de driehoek als symbool van de Drie-eenheid. God ziet alles.

Alziend oog in de kathedraal van Den Bosch

Dat inspireerde een pastoor die in een dorp naast zijn kolossale pastorie een boomgaard bezat. In de oogsttijd had deze boomgaard een bijzondere aantrekkingskracht voor de jeugd van het dorp. De jongens werden door geen heg of muur tegengehouden om zich te goed te doen aan de rijpe vruchten.

De pastoor bedacht een krachtig middel. Hij plaatste midden in zijn hof een groot bord en zette er met vette letters op: GOD ZIET ALLES. Alzo gooide hij hoge ogen....

Toch weerhield dit de jonge gasten niet om zijn boomgaard te betreden. Zij lazen de woorden wel: God ziet alles, maar schreven daaronder: MAAR HIJ VERRAADT ONS NIET! De predikant die mij ooit deze anekdote vertelde zei er direct bij: 'Die jongens konden weleens een beter beeld van God hebben dan die pastoor.' Dat vond ik voor hem, een echte 'bonder', een gewaagde uitspraak. De vraag is of ze juist is. Het vervangen van het ene godsbeeld voor het andere levert dikwijls een reductie op van het totale bijbelse getuigenis over God. De God die liefde is kan niet worden uitgespeeld tegen de God der wrake. Dan maken we het ons te gemakkelijk.

De Bijbel geeft ons een veelduidig getuigenis over de Here God. De ene God gaat alle beelden te boven en ontsnapt aan onze definities. Niet voor niets is zijn naam een werkwoord (*Jahwe*) en zijn soortnaam 'God' een meervoud (*Elohim*). Binnen het Jodendom

leeft het besef dat God in zijn ontzagwekkende verhevenheid en zijn liefdevolle nabijheid één en dezelfde is, omdat de HEER 'echad', één is.

De pastoor van de anekdote kende ongetwijfeld de tekst in Spreuken 15 : 3: *'De ogen van de HEER zijn overal, zowel de goeden als de kwaden houdt hij in het oog.'* Hij gebruikte die tekst als een legitimatie voor zijn behoudzuchtig gedrag. God ziet niet alleen alles, hij is de God die hem in zijn positie handhaaft en beschermt. Hij is als de heg en de muur.

Het is echter noch voor een pastoor of dominee, noch voor ouders raadzaam bij kinderen angst op te wekken voor het 'alziend oog van God.'

JEZUS TOONT ONS GOD

Beter is het te bedenken dat de Here Jezus Christus het beeld van God is. Wie iets van God wil zien doet er goed aan in plaats van zich te wenden tot de 'leer van Gods eigenschappen' naar Hem te zien. *'Wie Mij gezien heeft, heeft de Vader gezien'*, zei Jezus. En dan letten we op Zijn zorg voor mensen, Zijn liefde, Zijn genade. Zo is God. Op die wijze treedt de HEER ons tegemoet.

Zo opent Gods Geest ons een blik op een God van ontferming en vergeving. Jezus' ontfermende ogen tonen ons het liefdevolle hart van God.

Zeker, God haat het kwade van de mensen. Maar om dat kwaad te bestrijden koos hij niet de weg van de wraak, maar de weg van de genade.

Gods toorn komt pas naar voren op het moment dat Zijn toewending wordt versmaad en zijn liefde afgewezen. Gods toorn is te zien als de keerzijde van Zijn liefde. God is heilig, hoog en radicaal anders dan wij. En Zijn heiligheid verdraagt de zonde niet. Toch laat Hij Zijn toorn tegen Israël varen *omdat Hij heilig is*, zo lezen wij in Hosea 11:9. Heilig en genadig liggen hier vlak bij elkaar.

In Jezus' spoor levend geven we elkaar de ruimte. Dan zal de pastoor van de anekdote de jongens van het dorp ruim laten delen in zijn vruchten en zullen de jongens respecteren wat van een ander is.

Gods alziend oog... de geciteerde spreuk lijkt inderdaad een streng woord. Maar Christus leerde ons dat de strenge God milde handen en vriendelijke ogen heeft.

Zie ik het goed? Is Zijn oog ... een knipoog?